

Llegendes de la Mare de Déu de Collbàs

Carme

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Santuari de Collbàs
Emplaçament Als voltants del Santuari de Collbàs.

Coordenades:

Latitud: 41.54432
Longitud: 1.6084
UTM Est (X): 383931
UTM Nord (Y): 4600120

Classificació

Número de fitxa 08048 - 81
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Tradició oral
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle IX?-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Religios
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Santuari de Collbàs](#)

[Mare de Déu de Collbàs](#)

[Goigs a llaor de la Mare de Déu de Collbàs](#)

[Festa Major de la Mare de Déu del Carme](#)

Autoria de la fitxa Jordina Sales Carbonell; Natalia Salazar Ortiz

Data de registre de la fitxa: dt., 20/07/2010 - 02:00

Descripció

Segons la tradició local, fou un pastor de Cal Ros qui trobà la imatge dins del corcam d'un arbre; a l'intentar endur-se la al poble, la imatge desapareixia un cop i un altre del sarró del pastor, i era trobada de nou al seu lloc original. Això fou interpretat com que la imatge volia quedar-se en aquell lloc i se li construí una capella. En la mateixa línia argumental, existeix la tradició oral de que s'havia intentat baixar la imatge del santuari cap a la parròquia però que aquesta sempre tornava al seu lloc d'origen; també, en el marc d'una disputa entre Carme i Santa Margaida de Montbui (el santuari està al límit d'aquestes dues localitats), la imatge va ser traslladada a aquesta última població, però l'endemà la imatge ja estava de nou a l'ermita. En un marc temporal més recent, la gent del poble explica que a principis del segle XIX les tropes franceses van intentar arribar al santuari de Collbàs convençuts de que amb la Mare de Déu s'hi guardaven tresors, però, sempre segons la tradició oral, quan l'escamot de soldats va intentar atravesar la carena una boira molt espessa els va impedir arribar al seu objectiu. Aquesta versió estava escrita, de manera commemorativa, a la paret de l'àbsis que es va enfonsar, però existeixen dues versions posteriors de la mateixa llegenda: una primera que no parla dels tresors de la Mare de Déu, sinó que tan sols diu que al passar l'exèrcit napoleònic per la vall de Carme, la Mare de Déu va omplir-ho tot d'una boira tant espessa que els francesos no van veure el poble i per tant no van causar cap perjudici de cap tipus als seus habitants. La segona versió afirma que l'exèrcit es va trobar l'espessa la boira venint de la Pobra de Claramunt, i que això els hi impedí veure el pas que dóna entrada a la vall de Carme. Sigui com sigui, és cert que enlloc ni en cap document s'ha pogut trobar constància de saqueigs o incidents violents per part dels francesos vers el poble de Carme.

Història

La tradició de les marededéus trobades enfonsa les seves arrels en l'Alta Edat Mitjana, en els segles de repoblació cristiana del territori anteriorment conquerit pels musulmans. La Mare de Déu o Maria és l'equivalent a la deessa Mare anterior a la tradició cristiana, per la qual cosa alguns autors articulen la hipòtesi (en alguns casos demostrada arqueològicament) que aquests santuaris marians s'assenten sobre temples pagans anteriors. La festa cristiana es viu amb especial intensitat el 8 de setembre en tots aquells santuaris de les maresdedéu trobades, anomenats així perquè foren erigits en el lloc on fou trobada, en circumstàncies similars a les de Carme, una imatge de la Mare de Déu. Catalunya compta amb una important mostra d'ermites, santuaris i petites esglésies dedicades a maresdedéu trobades. Tots aquests llocs de culte tenen el seu origen en unes narracions de caire llegendari o mític que han estat difoses per tradició oral però també de forma escrita, a través, bàsicament, dels goigs, com és el cas dels goigs a la Mare de Déu de Collbàs.

Bibliografia

RIBA GABARRÓ, Josep (2000b): "Fa 186 anys de la Festa del 16 de juliol (1814-2000)", Les Fonts de Carme, 3, Associació El Forat dels Graus, p. 29.

SELLARÈS, Jordi (2000a): "La Mare de Déu de Collbàs", Les Fonts de Carme, 2, Associació El Forat dels Graus, p. 4-5.

